

Erasmus+

INDIVERSO

Inclusive diverse solutions for VET

INDIVERSO

Kaasavad lahendused kutseõppes

Erivajadustega inimeste nõustamine ja toetamine kutsehariduse omandamisel

Kovisiooni moderaatorite koolitusmaterjal

Koostatud Erasmus+ rahvusvahelise koostööprojekti INDIVERSO raames.

www.indiverso-erasmus.eu

Toimetaja:

„INDIVERSO“ projektimeeskond

Projekti juhtimine:

Josefsheim gGmbH
Heinrich-Sommer-Straße 13
59939 Olsberg
Saksamaa
Koduleht: www.josefsheim-bigge.de

Projekti partnerid:

Fundação AFID Diferença
Rua Quinta do Paraíso, Alto do Moinho
2610-316 Amadora
Portugal
Koduleht: www.fund-afid.org.pt

Astangu
Kutser rehabilitatsiooni
Keskus
Astangu 27, Tallinn
Eesti
Koduleht: www.astangu.ee

Berufsbildungswerk Waldwinkel
Waldwinkler Straße 1
84544 Aschau am Inn
Saksamaa
Koduleht: www bbw-waldwinkel.de

Bundesverband der Angehörigen
psychisch Kranker e. V.
Oppelner Straße 130
53119 Bonn
Saksamaa
Koduleht: www.psychiatrie.de

The Cedar Foundation
31 Ulsterville Avenue
Belfast BT9 7AS
Põhja-Iirimaa
Koduleht: www.cedar-foundation.org

Centro Studi Opera Don Calabria
Viale Don Calabria 13
44124 Ferrara
Itaalia
Koduleht: www.centrostudi-odc.it

FUNDACIÓN INTRAS
Calle de Santa Lucia 19
47005 Valladolid
Hispaania
Koduleht: www.intras.es

FUNDACIÓN
Intras

**Stichting Werkenrode
Arbeidsintegratie**
Kerkenbos 1003
6503 GJ Nijmegen
Holland
Koduleht: www.reacollegenederland.nl/
www.pluryn.nl

Tõendus põhise tugi:

Universität Kassel
Institut für Sozialwesen
Mönchebergstraße 19
34109 Kassel
Saksamaa
Koduleht: www.uni-kassel.de

**U N I K A S S E L
V E R S I T Ä T**

Projekti hindamine:

**Mariaburger Ausbildung und
Service gGmbH**
Unterer Torackerweg 8
72501 Gammertingen
Saksamaa

M A R I A B E R G

Von Mensch zu Mensch

**Kontakt küsimuste
korral projekti
kohta:**

Martin Künemund
Josefsheim gGmbH
Heinrich-Sommer-Straße 13
59939 Olsberg
Germany

JG **Josefsheim**
GRUPPE **Blgge**

E-post: m.kuenemund@josefsheim-bigge.de
Koduleht: www.josefsheim-bigge.de

Kuupäev: August 2017

Käesolev töövahend on koostatud rahvusvahelise Erasmus+ koostööprojekti INDIVERSO raames.

Projekti koduleht: www.indiverso-erasmus.eu

Töövahendi “Kovisiooni moderaatorite koolitusmaterjal” on välja arendanud projektipartner **Josefsheim gGmbH** Saksamaal.

Töövahend on üks osa kaasamist toetavast lähenemisest, mis koosneb 7 erinevast töövahendist

Töövahend 1: Täiendavad sekkumised erivajadusega õppijatele	Moodul 1: Isikukeskne lähenemine tegevuskava koostamisel
	Moodul 2: Psühhomotoorne lähenemine - sotsiaalsete oskuste arendamine läbi liikumis- ja meeskonnamängude
	Moodul 3: Sotsiaalsete oskuste arendamine läbi loovtegevuste
	Moodul 4: Kogemusnõustamine
Töövahend 2: Info ja koolitused pedagoogilisele personalile	Moodul 1: Erivajaduste alase teadlikkuse tõstmine
	Moodul 2: Praktiline töövahend õppija toimetuleku hindamiseks koos soovitud teema toetamiseks õppetöös, praktilisel ja tööelus
	Moodul 3: Personali enesehindamisoskuste arendamine
Töövahend 3: Väljaõpe ja tööerakendumine läbi coachingu	Metoodiline abimaterjal kutsealase ettevalmistuse korraldamiseks läbi coachingu
Töövahend 4: Supervisioon ja kovisioon	Moodul 1: Supervisioon
	Moodul 2: Kovisioon - praktiline juhendmaterjal kolleegidevahelise nõustamise korraldamiseks
	Moodul 3: Kovisiooni moderaatorite koolitusmaterjal
Töövahend 5: Juhised kriisi ennetamiseks ja kriisilukordades käitumiseks	Moodul 1: Kriisi ennetamine
	Moodul 2: Kriisi märkamine
	Moodul 3: Kriisiga toimetuleku strateegiad
Töövahend 6: Koostöö tööandjatega	Moodul 1: Tööandjate koolituspäeva korraldamine
	Moodul 2: Tööandjate nõustamine ja toetamine
Töövahend 7: Võrgustikutöö	Juhised piirkondliku koostöövõrgustiku loomiseks erinevate asutuste ja osapoolte vahel

Käesolev metoodiline materjal on mõeldud avalikuks kasutamiseks kõigile erivajadusega õppijatega tegelevatele organisatsioonidele. Seda on võimalik kasutada moodulite kaupa või erinevaid mooduleid omavahel kombineerides lähtudes oma eesmärkidest, huvidest ja vajadustest

INDIVERSO projekti elluviimist kaasrahastas Euroopa Liidu programm “Erasmus+”.

Sihtrühm

Kutseõppeasutuste õpetajad ja teised spetsialistid, kes on huvitatud süsteemise ja professionaalse kolleegidevahelise nõustamise kasutamisest igapäevatoos.

Kovisiooni kasutamine võimaldab koondada spetsialiste erinevatest koolidest ja asutustest pakkudes neile võimalust ametialaseks suhtlemiseks.

Kovisiooni moderaatorite koolitusmaterjal võimaldab selle teemaga kokkupuudet mitte omavatel spetsialistidel saada tuttavaks kovisioonigruppides toimuva tööga.

Sissejuhatus

Kovisiooni kontseptsiooni on lähemalt kirjeldatud töövahendi 4 moodulis 2 “Kovisioon – praktiline juhendmaterjal kolleegidevahelise nõustamise korraldamiseks”.

Kovisioon on efektiivne vahend, et toime tulla tööalaste pingete ja väljakutsetega läbi professionaalse refleksiooni. Kovisioonigrupp töötab põhimõttel, et üks osalejatest on moderaator, kes suunab grupiliikmete omavahelist nõustamist kindla töökorralduse alusel. Moderaatori juhendamisel arutlevad osalejad käsitletavat juhtumit ning otsivad võimalikke lahendusi.

Moderaatori ülesandeks on juhendada grupi liikmeid nõustamisprotsessis. Moderaator tagab kokkulepitud reeglitest, ajakavast ja protsessi ülesehitusest kinnipidamise kovisiooni toimumise ajal.

Käesolev koolitusmaterjal võimaldab saada esmased teadmised kovisiooni moderaatori rolli täitmiseks. Teadmiste laiendamiseks tuleb neid koheselt kovisiooni grupis rakendada asuda. Saadud teadmiste ja oskuste taset hinnatakse koos kovisiooni grupiga paludes osalejatelt tagasisidet kovisiooni ja modereerimise õnnestumise kohta. Osalejate juhised ja praktilised nõuanded tõstavad kovisiooni kvaliteeti ning muudavad selle oluliseks vahendiks kolleegidevahelise kogemuste vahetuse korraldamiseks.

Moderaatorite koolituse eesmärgid

Koolituse eesmärgiks on valmistada osaleja ette moderaatori rolli täitmiseks. Osalejad saavad esmased teadmised nõustamisgrupi koostumise korraldamiseks ja juhtimiseks..

Koolituse läbinud moderaatorid levitavad oma kogemust pakkudes nõustamist ja tuge mitmel erineval viisil. Nad on võimelised moodustama kovidisioonigruppe oma asutuses või ka asutustevaheliselt ning neid iseseisvalt juhtima.

Õpiväljundid

Osalejad on teadlikud:

- Kovidisiooni teoreetilistest ja praktilistest aluspõhimõtetest
- Kovidisiooni võrgustike toimimisest

Osalejad oskavad:

- Tutvustada kovidisiooni kontseptsiooni
- Moodustada kovidisiooni gruppi
- Iseseisvalt juhendada kovidisiooni grupi tööd

Koolituse sisu

Osa A: Kovidisiooni teoreetilised ja praktilised alused (1 päev)

- Kovidisiooni kontseptsioon
- Eesmärgid ja oodatav kasu
- Üldine raamistik
- Nõuded osalejale
- Ruumid ja aeg
- Kovidisiooni grupi reeglid
- Rollid kovidisiooni grupis
- Detailne sissejuhatus nõustamisprotsessi
- Kovidisiooni protsessi ülesehitus
- Näited kovidisiooni rakendamisest

Osa B: Kovisiooni rakendamine (1 päev)

Moderaatorile vajalikud omadused

Juhtumipõhine intensiivne praktiline töö

Konfliktidega toimetulek

Vastuseisuga toimetulek

Kovisiooni võimaluste ja piirangute teadvustamine

Eduka rakendamise eeldused

Kovisiooni tutvustamine oma töövaldkonnas/asutuses

Kovisiooni võrgustike moodustamine piirkondlike asutuste vahel

Meetodid

Loengud/esitlused

Individuaalne töö /paaristöö/grupitöö

Modereeritud arutelud

Juhtumianalüüs

Rollimängud

Videosalvestised ja analüüs

Individuaalne tagasiside koolitajalt

Maht

2 päeva (16 akadeemilist tundi)

Koolituse läbiviimise eeldused ja kohandamisvõimalused

Osalejate arv: kuni 12 inimest

Koolituse peaks läbi viima kovisiooniekspert, kes omab vajalikku kvalifikatsiooni ja laialdast kovisiooni praktikat.

Soovituslik on pakkuda igale osalejale tuge kolme esimese kovisiooni läbiviimisel, et nad saaksid oma tööd reflekteerida ja edasi areneda.

Lisad (esitlused jms)

Lisa 1 Esitlusmaterjal kovisiooni kohta

Rollid kovisiooni grupis (moderaator, juhtumi “omanik/tutvustaja”, nõustajad, protokollija)

Kovisiooni protsessi kirjeldus

Etapp 1: Rollide määratlemine

Etapp 2: Juhtumi tutvustamine

Etapp 3: Võtmeküsimus

Etapp 4: Meetodi valik

Ajurünnak

“Tagurpidi” ajurünnak

Hea nõu

Tegevuste soovitus

Tagasiside ümarlaud

Etapp 5: Nõustamine

Etapp 6: Kovisiooni lõpetamine

Grupi reeglid

Tagasiside reeglid

Lisa 2 Kovisiooni grupi registreerimisleht

Lisa 3 Kovisiooni grupi koostöö kokkulepe

Projekti on rahaliselt toetanud Euroopa Komisjon.
Publikatsiooni sisu peegeldab autori seisukohti ja Euroopa Komisjon ei ole vastutav selles sisalduva informatsiooni kasutamise eest.

